

*Андронов В.А., д-р. техн. наук, проф.,
Горінова В.В., канд. наук держ. упр.*

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

Метою державної політики у сфері цивільного захисту є забезпечення необхідного рівня захищеності населення, матеріальних і культурних цінностей від небезпек, яке виникає при військових конфліктах та надзвичайних ситуаціях. Забезпечення ефективного функціонування сил і засобів фахівців у сфері цивільного захисту, підтримка необхідного рівня їх готовності до використання за призначенням, оснащення їх сучасним озброєнням та спеціальною технікою тісно пов'язане з підготовкою спеціалістів високого рівня в стінах вищого навчального закладу.

Науково-технічна проблема розробки сучасних технологій вдосконалення професійної підготовки висококваліфікованих кадрів і освіти в цілому є одним із основних завдань освіти в Україні.

В умовах стрімкого розвитку рятувального обладнання, технологій, способів і засобів забезпечення цивільного захисту, основним завданням системи професійної підготовки кадрів з цього напрямку повинна стати підготовка фахівців, що відповідають встановленим кваліфікаційним вимогам, здатних з високою ефективністю розв'язувати задачі у сфері ЦЗ. За цієї причини теорія ефективності підготовки фахівців у сфері цивільного захисту повинна бути багатогранною та постійно розвиватися.

Необхідно враховувати, що процес підготовки фахівців у закладах вищої освіти України, що є складовою частиною системи вищої професійної освіти, знаходиться в настільки ж складній і мінливій обстановці, так як схильний до дій, які протікають в країні політичних, економічних та військових перетворень. Виходячи з цього, основним напрямком в процесі професійної підготовки кадрів з питань цивільного захисту має стати забезпечення його повної відповідності сучасності.

Система професійної підготовки фахівців у сфері цивільного захисту потребує постійного розвитку, прискореному доведенні її до стану, що відповідає світовому рівню розвитку вищої освіти в цілому. Відомо, що підготовка будь-якого фахівця у закладі вищої освіти починається з розробки та реалізації кваліфікаційних вимог. Для кожної спеціальності кваліфікаційні вимоги є державним нормативним документом, який виконує роль відомчого освітнього стандарту і є науково-обґрунтованим замовленням на підготовку випускника. Зміст і структура кваліфікаційних вимог повинні орієнтувати заклади вищої освіти на формування у випускників умінь вирішувати конкретні завдання за напрямками і видами професійної діяльності з питань цивільного захисту [1, 2].

Важливою рисою кваліфікаційних вимог повинна стати їх діагностичність: можливість об'єктивно оцінювати підготовленість випускників до конкретної професійної діяльності, ступінь досягнення кінцевої мети освітнього процесу. Значним кроком в порівнянні з попереднім поколінням кваліфікаційних вимог

повинно стати включення перспективних і проблемних завдань, які враховують реалії часу, соціально-економічних і військово-політичних змін в країні і за кордоном.

Напрямки вдосконалення освіти в процесі підготовки фахівців у сфері цивільного захисту, забезпечуються не тільки активним використанням в період навчання комп'ютерної техніки або ресурсів інформаційних мереж. Вони повинні підкріплюватися, перш за все, дидактично-обґрунтованою реалізацією можливостей засобів інформаційно-комп'ютерних технологій, застосування яких створює передумови інтенсифікації освітнього процесу, а також розробкою методик, орієнтованих на розвиток інтелекту курсанта, на самостійне вилучення та представлення знань та продукування інформації [3].

Процес підготовки фахівці у сфері цивільного захисту категорично відрізняється від підготовки спеціалістів інших спеціальностей, і потребує обов'язкового практичного підкріплення. А саме, збільшення часу на лабораторну роботу в процес навчання, де дійсно є наявність у реалізації практичних знань у сфері цивільного захисту майбутніх фахівців.

Вища освіта увійшла в період модернізації, пов'язаної з розвитком інформаційних і телекомунікаційних технологій, які сприяють створенню єдиного інформаційного простору, підвищенню якості та конкурентоспроможності освіти. З іншого боку, на даному етапі йде формування нового соціального замовлення, висунутого суспільством до якості підготовки фахівців у сфері цивільного захисту. На передній план виходять: здатність до адаптації в мінливих соціальних і економічних умовах, вміння працювати у співпраці з іншими людьми та орієнтуватися в процесах, що відбуваються і здатність критично мислити, приймаючи самостійні рішення.

Отже, умови освітньої діяльності при підготовці фахівців у сфері цивільного захисту в даний час характеризуються не тільки розвитком електронних технологій навчання, що включають в себе: використання мережі Інтернет, електронних бібліотек, навчально-методичних мультимедійних матеріалів, але й лабораторних практикумів.

Цитована література

1. Закон України "Про освіту" №2145-VIII від 25.09.2017. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/>.
2. Наказ МНС України від 05.04.2006 № 200 "Про затвердження освітньо-кваліфікаційних вимог до заняття штатних посад рядового і начальницького складу МНС України".
3. Бистрова Ю.В. Інноваційні методи навчання у вищій школі України / Ю.В. Бистрова // Право та інноваційне суспільство. – 2015. – № 1 (4). – С. 27-33.